

BOHORODIČKA (6) Zesnutí přesvaté Bohorodičky

Zesnutí přesvaté Bohorodičky (řecky Κοίμησις Θεοτόκου, rusky Успение Пресвятой Богородицы) patří k nejčastějším vyobrazením Bohorodičky vůbec. Souvisí s jedním z tzv. [Dvanáctera hlavních svátků](#) pravoslavné církve (první svědectví o jeho slavení existují z konce 6. století za doby vlády byzantského císaře Maurikia) zvaným rovněž [Zesnutí přesvaté Bohorodičky](#).

Památku smrti Bohorodičky nazýváme zesnutím, protože její tělo nepodlehlo po smrti rozkladu, ale současně s duší bylo vzato do nebe. O její smrti nejsou konkrétní údaje. Panna Maria žila se sv. Janem v Jeruzalémě. Tři dny před jejím zesnutím se jí zjevil na Olivové hoře archanděl Gabriel, který jí zvěstoval, že se jí přiblížil čas k odchodu do věčného života. Když se Bohorodička setkala se sv. Janem, prosila jej, aby její tělo pochovali v Getsemanské zahradě. Boží matka si ještě před smrtí přála vidět všechny apoštoly a Pán splnil její prosbu. Apoštolové byli přineseni ze všech stran na nebeských oblacích. Když Bohorodičku pochovali v Getsemanské zahradě, tři dny bděli u jejího hrobu. Božím řízením ale jeden z apoštolů na pohřbu chyběl - Tomáš, který v té době hlásal Boží slovo v Indii. Když třetího dne přišel ke hrobu, hořce se rozplakal. Apoštolové proto otevřeli hrob, ale ten byl prázdný, na zemi ležela jen obinadla. V modlitbě pak bylo apoštolům zjeveno, že Bohorodička byla s duší i tělem vzata ke svému Synu.

Ikonografie Zesnutí se začala formovat v byzantském umění pod vlivem folklorních a apokryfních tradic přibližně v době, kdy se součástí církevního kalendáře stal také tento svátek.

Centrálním bodem kompozice je vždy lože s umírající Bohorodičkou. Okolo něj, u hlavy i nohou, bývají vyobrazení apoštolové, obvykle po šesti z každé strany. Bývají mezi nimi někdy i významní hierarchové církve, jejich počet se pohybuje o dvou o šesti, někdy i více. Někdy se za apoštoly nacházejí rovněž plačící ženy. Nad ložem stojí Kristus ve slávě, který drží duši Bohorodičky v podobě zavinutého drobného dítěte. Před ložem někdy bývá vyobrazen stolec s pohárem nebo svíce.

V horní části kompozice nesou andělé v oblacích apoštoly a ze všech krajů světa je přinášejí k smrtelnému loži Bohorodičky. Uprostřed bývá umístěno zobrazení Bohorodiččina nanebevzetí, ve starších dílech v podobě duše, od 15. století „v těle“.

Ikonografie Zesnutí jasně demonstruje božskost Matky Boží, jež se podle tradice projevuje v moment zesnutí.